

Errekorra gastu militarrean

JUAN MARI ARREGI

Munduan gero eta gose eta migrazio gehiago dago, natura deuseztatzen ari gara eta klima aldaketari ez diogu jaramonik egiten. Eta bitartean, gastu militarra hazi egin da 2010. urteaz geroztik lehen aldiz. Stockholmeko Bakearen Ikerketarako Institutuaren arabera, 2018an %2,6 igo da gastu militarra eta 1,8 bilioi dolarrekoa izan da (1,63 bilioi euro). Fidatzeko moduko datuak ditugunetik -1988. urtetik- ez da halako kopuru handirik ezagutzen.

Errekor historiko hori AEBek eta Txinak bultzatu dute, hurrenez hurren 694.000 milioi eta 250.000 milioi dolar gastatu baitituzte armetan. Bien artean Defentsarako aurrekontu globalaren erdia baino gehiago batzen dute. Deigarria da Saudi Arabiaren kasua, 67.600 milioi dolarrekin hirugarren postuan jarraitzen baitu eta arma inportatzaile nagusia baita oraindik. Baina ez gaitu harritu behar, jakinik Yemengo interbentzio militarra gidatzen duela. Gogoan izan, bestalde, arma horien zati bat euskal enpresek produzitzen dutela eta Bilboko Portuaren bidez iristen dela arabiar lurraldera.

Frantziako Estatua bosgarren postuan dago 63.800 milioi dolarrekin eta Espainiako Estatua hamaseigarren, 2018an 18.200 milioi gastatu ondoren; azken honek NATOko kide gisa %7 igo zuen bere aurrekontu militarra iaz.

Beraz, ez da egia estaturen diru-kutxetan sosik ez dagoenik pentsioak, osasuna, hezkuntza, menpekotasuna edo migrazioentzako babes neurriak hobetzea. Leporaino armatzeko dirua daukate. Espainiako Gobernuak, bere burua sozialistatzat omen daukan horrek, politika sozialak egingo dituela dio... Ba gastu militar horren aurrean zer egin pentsatu beharko luke lehenik eta behin. Eta gainerako alderdiek, ezkerreko eta progresista direla diotenek, baita herritarrek ere, horixe exigitu beharko liokete. ●

ECUADOR ETXEA

Zer kontsumitzen dugu?

AMAIA LEKUNBERRI ANSOLA

Hautsak harrotu ditu -sarekoak bederen- El Corte Inglés saltokiak "amaren heguna" delakoari begira egindako publizitate kanpainak. Iragarkian emakume bat ageri da, ondoko esaldia alboan: %97 besteei emana, %3 berekoa, %0 kekatia, %100 ama. Heteropatriarkatuaren arabera amatasunaren figura gorena litzatekeenari gorazarre ozen eta argia, bere buruari lehenetasunen zerrendan azken postua -kasurik onenean- eskaintzen dion emakume otzan, mendeko, gurari zein ametsik gabekoaren aldarri disimulurik gabea. Saltoki handien eremuko erraldoi espainiarrak, inoiz egin ez duen ezer baldin bada, bere eskuin muturreko izaera ezkutatzea baita. Adibideak ez zaizkigu falta.

Duela urtebetera arte, Dimas Gimeno zen enpresako lehendakaria, behin baino gehiagotan Falangeko hautagai izandakoa. Hori nahikoa argigarri ez balitz, enpresa aski seinalatua da langile eta sindikatuen kontra duen jarreragatik. Ahaztu barik zentsura erabiltzeko erreparorik ez duela, orain hamarkada bat pasatxo Soziedad Alkoholika musika taldearen diskoak erretiratu zituen kasu. El Corte Inglésen izaera eskuindar atzerakoia erakustera datozen adibideen zerrendaren lagin bat besterik ez lirateke aipatutakoak, azken publizitate kanpaina bezalaxe.

Hain adibide argigarriak izanik, harritu nau azken publizitate kanpainak eragindako asaldurak. Publizitate mota hau indarkeria den heinetik salatzea zilegi ez ezik, beharrezkoa ere badela dudarik ez dut. Ados. Baina iruditu zait mezu askok dezente dutela sinesgaitzasunetik, saltokiak halakorik egitea pentsaezina bailitzan. Jokatu nuke iragarkiaren mezuak ez duela ezjakintasuna jatorri, arestian aipatutako eskuin muturreko ideologia eta beronen iruditeria indartzeko asmo garbia baizik. Eta bidenabar publizitateak sortutako polemikaren bidez zabalkundea eta irabaziak lortuz gero, ezin hobeto.

Tamainako adierazpide matxista eta atzerakoiei ere atera ahal zaie onurarik ordea: sortutako harrabotsak aukera paregabea luzatzen du ditugun kontsumo ohituraren inguruan hausnartzeko. Zilegi da gure printzipio politikoekin talka egiten duten printzipioak -eta ondorioz jarrerak- dituzten saltokietan erostea? Faxismoaren mamuak joko demokratikoan parte hartzen dutenen kopurua igo duen era berean, El Corte Inglésen izaera eskuin muturrekoa estalgabetzen duen iragarkiak ere balio dezake jendea kontsumo ohiturak aldatzera bultzatzeko. Aldaketari begira, gauza gutxiarekin baitugu kontsumo ohiturekin baino eskumen gehiago. Beraz, ez dezagun arerioa finantzatu; ez behintzat beronen konplize bilakatu nahi ez badugu. ●